

**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-255/12-U

Název právnické osoby vykonávající činnost:	Speciální základní škola a Mateřská škola, Varnsdorf, T. G. Masaryka 1804, příspěvková organizace
Sídlo:	T. G. Masaryka 1804, 407 47 Varnsdorf
IČ:	65 081 811
Identifikátor:	600 023 273
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Jaroslavem Červinkou, ředitelem školy
Zřizovatel:	Ústecký kraj, Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem
Místo inspekční činnosti:	T. G. Masaryka 1804, Varnsdorf
Termín inspekční činnosti:	8. – 9. únor 2012

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou speciální podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

- Inspekční činnost bude zaměřena na žáky vzdělávající se v oborech vzdělání 79 -01-B/001 Pomocná škola a 79-01-B/01 Základní škola speciální.

Aktuální stav školy

Právnícká osoba (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a mateřské školy. Mateřská škola (dále „MŠ“) svou činnost vykonává při nemocnici (U Nemocnice 1298, Rumburk). Škola disponuje kapacitou 125 žáků, z toho 50 žáků základní školy speciální. V mateřské škole je kapacita 20 dětí a ve školní družině 15 žáků. V době konání inspekční činnosti se ve škole vzdělával 21 žák v oboru vzdělávání 79-01-B/01 Základní škola speciální (dále „ZŠS“) nebo 79-01-B/001 Pomocná škola (dále „PŠ“). Počty žáků v tomto oboru jsou stabilní. Zřizovatelem školy je Ústecký kraj, zařízení je zřizováno prioritně pro žáky a děti se speciálními vzdělávacími potřebami. V současné době kapacitu školy naplňují žáci se zdravotním postižením – lehké a středně těžké mentální postižení a žáci se souběžnými vadami. V letošním školním roce zřizuje škola přípravnou třídu pro sociálně znevýhodněné děti.

Žáci ZŠS jsou vyučováni v 1., 2., 7. a 8. ročníku dle Školního vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (dále „ŠVP ZŠS“), který vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (dále „RVP ZŠS“), jehož přílohami jsou Školní vzdělávací program pro školní družinu a Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu. V ostatních ročnících je vyučováno podle dobíhajícího Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy. Škola má zpracovaný i školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s přílohou pro žáky s lehkým mentálním postižením (dále „ŠVP ZV-LMP“). Obsahy ŠVP jsou zaměřeny na specifické požadavky žáků s mentálním postižením, zohledňují práci žáků se souběžnými vadami.

Škola každoročně zlepšuje za finanční podpory zřizovatele podmínky pro vzdělávání žáků. Materiální a technické zázemí se v posledních třech letech podařilo zlepšit v učebně výpočetní techniky, v hudebně (keyboard) a cvičné kuchyňce (nábytek, podlaha). Třídy byly vybaveny novým žakovským nábytkem. Do tělocvičny bylo zakoupeno tělocvičné nářadí a výuku zmodernizovalo pořízení interaktivní tabule. Budova školy má obnovenou fasádu a v současné době započala rekonstrukce žakovských dílen. Ke zkvalitnění výuky přispěly i finanční prostředky z projektu EU peníze školám.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola přijímá pouze žáky, kteří mají doporučující zprávy ze speciálně pedagogického centra (dále „SPC“) nebo pedagogicko-psychologické poradny (dále „PPP“). Zákonní zástupci jsou informováni o vzdělávací nabídce během osobní návštěvy nebo prostřednictvím webových stránek. Škola vytváří podmínky pro přijímání žáků se všemi stupni mentálního postižení, péče je poskytována i žákům se souběžným postižením.

U všech žáků je kladen důraz na individuální péči. S výsledky vzdělávání jsou zákonní zástupci průběžně seznamováni prostřednictvím žakovských knížek, kde jsou žáci motivačně hodnoceni známkami. S činností školy a úspěchy žáků se zákonní zástupci a další zájemci můžou seznámit prostřednictvím nástěnek a aktuálních zpráv na stránkách školy. Plnění cílů ŠVP ZŠS je postupné se zaváděním nového dokumentu. Učitelky dlouhodobě sledují úspěšnost žáků a při projevech dlouhodobého selhávání vstupují

do spolupráce s odbornými pracovišti PPP a SPC. Žákům jsou upravovány učební plány nebo tvořeny individuální vzdělávací plány. Prioritní snahou je začlenit žáky do reálného života. Výuka je prokládána pravidelnými návštěvami místní knihovny, kde ve spolupráci s jejich zaměstnankyněmi vyučující podporují čtenářskou gramotnost. Žáci v rámci pestré nabídky pracují v keramické dílně Domu dětí a mládeže Varnsdorf. Žáci ZŠS jsou zváni na akce pořádané školou (vánoční besídky, karneval apod.), při kterých jejich přítomnost kladně sociálně ovlivňuje ostatní žáky školy. Jsou vedeni ke vzájemné pomoci s ohledem na individuální možnosti. Účast je omezena rychlejší unavitelností a potřebou být ve vlastním známém prostoru. Žáci ZŠS se účastní i akcí tematicky zaměřených na prevenci rizikového chování. Součástí prevence jsou metody výuky např. otevřený dialog, vstřícný vztah učitel žák, intenzivní komunikace s rodiči, schránka důvěry. Ve škole pracuje výchovná poradkyně, která zároveň vykonává funkci metodičky prevence rizikového chování. V plánování činnosti celoročně počítá se zapojením žáků ZŠS s přihlédnutím na jejich specifické potřeby. Připravuje programy v rámci třídy i školy, spolupracuje s peer aktivisty z místního gymnázia, Policií ČR a Armádou ČR. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí a při realizaci průřezových témat.

ŠVP ZŠS s motivačním názvem „Humánní školička“ je stále otevřeným materiálem. Vzhledem k tomu, že každý rok nejsou zastoupeni žáci všech ročníků, dochází k ověřování postupně. V rámci komparace s RVP ZŠS nebyly ve struktuře shledány nedostatky. Výchovné a vzdělávací strategie jsou zakomponovány do jednotlivých vzdělávacích oblastí tak, aby odpovídaly struktuře úspěšného dosažení dílčích kompetencí s ohledem na mentální úroveň skupiny žáků se středně těžkým mentálním a těžkým mentálním postižením. Vzdělávací nabídka je obohacena o mimoškolní činnost školní družiny a zájmovými kroužky, kam docházejí i žáci ZŠS.

Sledované vyučovací jednotky byly ze strany vyučujících promyšleně vedené. Patrná byla předchozí příprava ve vztahu k individuálním možnostem žáků. V hodinách je využíváno dostatečné množství didaktických pomůcek a učebního materiálu. Učitelky velmi úzce spolupracují s asistentkami pedagoga, společná práce s žáky je odborně vedená. Žáci jsou obklopeni podnětným prostředím. Ve výuce jsou zařazovány relaxační chvíle, asistentka může využít v případě potřeby prostor k relaxaci sousedící s třídou. Učitelky shromažďují práce žáků, průběžně je vyhodnocují a soustavně sledují pokroky. Tyto práce jsou podkladem pro tvorbu plánů práce. Žáci pracují v klidné přátelské atmosféře, jsou stále motivováni pochvalou. Důraz je kladen na vytváření správných pracovních návyků a zdokonalování komunikačních dovedností.

Výsledky vzdělávání ve vztahu k ŠVP ZŠS jsou na požadované úrovni.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Činnost školy je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Výuka probíhá v souladu s uvedenými učebními dokumenty. Ve třech třídách ZŠS vyučují vedle třídních učitelek čtyři asistentky a externě jedna ergoterapeutka (1 hodina denně). Míra nekvalifikovanosti dosahuje 86 %, což představuje určité riziko. Tato skutečnost se však neodráží v kvalitě výuky. Zvyšování profesionality pedagogických pracovníků kladně ovlivňuje zkušenost, pedagogický takt a účast na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“). Dvě učitelky v současné době studují,

začínající asistentky pedagoga mají určený metodický dohled. Cílem personální politiky je zajistit kvalifikovaný sbor a zároveň dosáhnout kladných kolegiálních vztahů. Vedení školy vytváří dobré podmínky pro rozvoj pedagogických pracovníků. Umožňuje jim studium a podporuje DVPP. Učitelé se vedle samostudia zúčastňují kurzů a seminářů zaměřených především na speciální pedagogiku (např. poruchy autistického spektra, znaková řeč) a zavádění moderních metod ve výuce. Škola využila vzdělávacích akcí v rámci projektu EU peníze školám (zpracování sad DUM). Ředitel školy podporuje iniciativu vyučujících při zavádění nových metod práce finančním odměňováním.

Škola zajišťuje bezpečné prostředí pro vzdělávání a zdravý, sociální, psychický i fyzický vývoj žáků při všech činnostech pořádaných školou. Žáci jsou pravidelně seznamováni s pravidly bezpečnosti. Kniha úrazů byla v průběhu inspekce doplněna o požadované údaje dle současného právního předpisu, zaznamenané úrazy mají charakter vyplývající z běžného provozu vyučování. Nepoukazují na projevy nesnášenlivosti, nekázně apod.

Škola disponuje vhodnými materiálními a prostorovými předpoklady. Tři učebny základní školy speciální se dvěma relaxačními místnostmi a vhodně upraveným sociálním zařízením tvoří samostatný celek v přízemí budovy, kam je bezbariérový přístup. Třídy jsou vybaveny výškově nastavitelným žakovským a dalším specifickým nábytkem, pro žáky s různými handicap. Vybavení je doplněno tělovýchovným, kompenzačním a stimulačním náčiním. Žáci mohou využívat i odborné učebny školy např. počítačovou učebnu s 12 žakovskými počítači a jedním učitelským, video učebnu, šicí dílnu, žakovskou kuchyňku, školní dílny, tělocvičnu, hřiště a školní pozemek. Při výuce využívají veškeré vybavení školy (akustická, optická, textová, audiovizuální, plastická média, multimediální systémy) a projekční techniku. K dispozici jsou malá školní a učitelská knihovna.

Ve sledovaných letech 2009, 2010 a 2011 škola hospodařila s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání a s finančními prostředky poskytnutými zřizovatelem na provoz. Z těchto finančních prostředků hradila mzdové náklady a související odvody, učební pomůcky, DVPP, energie a další náklady související s provozem školy. Ve sledovaných letech získala další finanční prostředky v rámci rozvojových programů MŠMT (např. „Hustota a specifika“, „Asistenti pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním“ a další). Škola se v rámci ESF zapojila do projektu EU peníze školám, v roce 2010 obdržela finanční prostředky a začala tento projekt realizovat. Doplnková činnost jako možný zdroj dalších finančních prostředků není provozována ani povolena zřizovatelem. Škola získala v roce 2011 peněžní sponzorský dar. Dále škola obdržela ve sledovaných letech neinvestiční dotaci v rámci dotačního programu Krajského úřadu Ústeckého kraje a také grantové příspěvky od Města Varnsdorf. Investiční dotace škola ve sledovaných letech neobdržela. Finanční zdroje a materiální podmínky umožňují realizaci cílů stanovených ve školních vzdělávacích programech.

Spolupráce se zřizovatelem je na standardní úrovni, probíhá především na úrovni finančního zajištění provozu školy. Školská rada naplňuje povinnosti vycházející ze školského zákona, ředitel školy jí pravidelně předkládá dokumenty k projednání. Spolupráci se zákonnými zástupci žáků považuje škola za stěžejní, úsilí školy je, aby rodiče se školou spolupracovali a stali se přirozenými partnery školy. V ZŠS je spolupráce s rodiči velmi dobrá vzhledem ke každodennímu kontaktu. Rodiče mají přístup do tříd, mají možnost účastnit se výuky, konzultovat s učitelkami, jsou vyzýváni k jednotnému působení na dítě, což vede k zefektivnění výchovně-vzdělávacího procesu a následnému celkovému rozvoji dětí. Škola úzce spolupracuje se SPC a PPP, které vypracovávají podklady pro přijetí žáků a dále je sledují, případně provádějí další potřebná šetření. Metodička prevence je v kontaktu s odborem sociálních věcí, odborem sociálně právní

ochrany dětí a zdravotnictví městského úřadu a kurátory pro děti a mládež. V rámci prevence rizikového chování škola spolupracuje s několika organizacemi (např. Teen Challenge Šluknov, K – centrum Rumburk, Biskupské gymnázium Varnsdorf a další). Škola úspěšně rozvíjí mezinárodní spolupráci, pravidelně pořádá výtvarnou soutěž pro speciální školy a ústavy Ústeckého kraje. Práce žáků jsou vystavovány v místní knihovně a v německém Zittau. Pracovníci školy se zúčastňují výměn pracovních zkušeností při společných návštěvách se dvěma příhraničními speciálními školami v Německu.

Předpoklady školy ke vzdělávání dosahují vysoké úrovně.

Závěry, celkové hodnocení školy

Činnost školy je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení.

Výuka probíhá v souladu se ŠVP ZŠS, který splňuje požadavky školského zákona a zásad RVP ZŠS. Důraz je kladen především na individuální potřeby a schopnosti jednotlivců.

Škola při přijímání žáků vychází ze skutečnosti, že je zařízením pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nerozlišuje stupeň a rozsah postižení.

Materiální a finanční zdroje škola účelně využívá na realizaci vzdělávacích programů. Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou použity v souladu s účelem, na který byly přiděleny. Pro učitele jsou vedením školy vytvořeny dobré podmínky pro další vzdělávání, které probíhá v souladu s potřebami školy a zájmy pedagogů. Pro vzdělávání žáků ZŠS škola vytváří bezpečné prostředí.

Vzdělávací a mimoškolní aktivity školy podporují rozvoj žakovy osobnosti se zřetelem na individuální zvláštnosti. V průběhu vzdělávání se pedagogičtí pracovníci snaží cíleně rozvíjet klíčové kompetence žáků s důrazem na základní pracovní, hygienické a komunikační dovednosti.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu: Ústecký inspektorát České školní inspekce, Mgr. Blahoslava Pekařová, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.u@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Ústeckém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

V Ústí nad Labem 2. 3. 2012

Mgr. Blahoslava Pekařová, školní inspektorka	B. Pekařová v. r.
Mgr. Jaroslava Boudová, školní inspektorka	J. Boudová v. r.
Bc. Romana Adámková, kontrolní pracovnice	R. Adámková v. r.

Datum a podpis ředitele školy/školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Ve Varnsdorfu 7. 3. 2012

Mgr. Jaroslav Červinka, ředitel školy

Mg. Červinka v. r.